

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiasticorum Vita, Moribus, Officiis Libri Tres

Schevichavius, Gisbertus

Mogvntiae, Anno M.DC.XXI.

Capvt XXXVII. Ecclesiasticæ Temperantiæ Exempla proferuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42349

non tamē necessitatē inopia, sed proposito voluntatis. Sed & hospitalitatem semper exhibuit. Et in ipsa mensa magis lectionem vel disputationem, quam epulationem potationemq; diligebat, & contra pestilentiam humanae consuetudinis in ea ita scriptum habebat.

Quisquis amat dictis absentum rodere vitam,
Hanc mensam indignam nouerit esse sibi.

Et ideo omnem conuiuam à superfluis & noxijs fabulis, & distractionibus sese abstinere debere admonebat. Nam & quosdam suos familiarissimos Coepiscopos illius scripturae oblitos, & contra eam loquentes tam asperè aliquando reprehēdit commotus, ut diceret aut delendos illos de mensa versus, aut se de media refectione ad suum cubiculum surrecturum. Quod ego & alii, qui illi mensa intersuimus, experti sumus. Cap. 23. Pauperum uero semper memor erat, eisq; inde erogabat, unde & sibi suisq; omnibus secum habitantibus erogabatur.

Hospitalis
B. Aug. mensa, & vel lectione vel disputatione condita.

Obrectationis intolerans mensa D.

Aug.

Quib. ipse S. Aug. uescabatur cibus, iisdem pascebat egenos.

CAPVT XXXVII.

ECCLESIASTICAE TEMPERANTIAE EX-
empla proferuntur.

§. NON quorumcunq; hominum victui ac portioni moderatium exempla producenda sunt, quando enim finis esset? sed aliquorum tantum sacrorum, ac Deo dedicatorum. Ezech. 45. v. 21. Vinum non biber omnis sacerdos, quando ingressurus est atrium interius. Ier. 35. v. 6. & 19. Rechabita schyphos & calices vino plenos, cum ipsis propinarentur, respuerunt Non bibemus vinum, inquit, quia Ionadab filius Rechab. pater noster praecepit nobis dicens: Non bibetis vinum vos, & filii vestri usque in sempiternum. Quam obrem & à Domino merentur audire: Non deficiet vir de stirpe Ionadab filii Rechab stans in conspectu meo cunctis diebus. Sobrius dignus diuino conspectu.

Rechabita.

Christus sū

§. Liberato noster sacerdos secundum ordinem Melchis. mus noster temperantissimus, idcirco conuiuia subinde adiit, ut Pontif. tem
verbo peratissim⁹

ss

verbo & exemplo alios temperantiam doceret, ut
 ut seipsum pasceret. Qui ut modestiam victus praeser-
 beret, & ipse continuis quadraginta diebus nihil
 stavit, *Matth. 4. v. 2.* esurientes & sitientes beatos dicit
Luc. 6. Matth. 5. à Samaritana muliere aqua potum
 tuit, & discipulis, ut manducaret, hortantibus, *Matth.*
bus est, respondit, *ut faciam voluntatem eius, qui misit me.*
an. 4. v. 7. & 34. Corpus & sanguinem suum sub panem
 panis & vini dereliquit, qui cibus & potus spiritus
 non corporis & modica quantitate sumendus, ac-
 ram in nobis temperantiam generans. A sua resur-
 ctione, ut resuscitati corporis veritatem demon-
 straret, cum discipulis coedit, non carnem tamen, nec quod
 quam aliud praeter panem, piscem, fauum. *Luc. 24.* E-
 dem sub Christi Domini disciplina victus tenuitate
 sectati sunt Apostoli, qui segetum spicas manibus
 fricantes, tam simplici cibo pellebant inedia. *Matth.*
v. 1. Marci 2. v. 23. Luc. 6. v. 1. Cum numero duodecim
 sent, nihil aliud quam quinque panes hordeaceos
 duosque pisces habuere in deserto. *Io. 6. v. 9. Mat. 14. v. 17.*
 quibus Dominus quinque millium turbam pau-
 rum nihil omnino praeterquam septem panes, & pu-
 culos pisciculos, quando quatuor millia virorum
 tiata sunt. *Matth. 15. v. 32. Marci 8. v. 6.* Rursum trans-
 itantes obliti sunt panes secum ferre. *Matth. 16. v. 7.* ubi
 non erat ipsorum animus in patinis, sed in doctrina
 exemplo Christi, ut cibariorum curam non habere
 Quin & saepe ita obruebantur, ut ne reficiendi co-
 ris facultas daretur. Hinc *Marci 6. ver. 31.* ait Apostolus
 Jesus, *Venite seorsum in desertum locum, & requiescite pau-*
lum: Erant enim qui veniebant, & redibant multi, & nec po-
scium manducandi habebant. Quanto ergo parcius victus
 eos putabimus, cum ablato sponso, nuptiarum gaudi-
 um versum est in persecutionis luctum, & minus pa-
 cere ceperunt terrena desiderantibus coelestia.

Temperan-
 tissimi A-
 postoli.

fecto de se & aliis Apostolis affirmat sanctus Paulus 1. Corint. 4. vsque in hanc horam & esurimus, & sitimus, & nudi sumus. Qui idem Apostolus Rom. 14. v. 21. Bonum est, inquit, non manducare carnem, & non bibere vinum, neque in quo frater tuus offenditur, &c. Et 1. Cor. 8. Si esca scandalizat, non manducabo carnem in aeternum. 2. Corint 6. Exhibeamus nosmetipsos, sicut Dei ministros in multa patientia, in ieiuniis multis. S. Hieron. de scriptoribus Ecclesiasticis. Hegeippus, inquit, vicinus Apostolicorum temporum, in quinto Commentariorum libro de Iacobo narrans, ait: Suscepit Ecclesiam Ierosolyma post Apostolos, frater Domini Iacobus, cognomento iustus, multi siquidem Iacobi vocabantur. Hic de vtero matris sanctus fuit, vinum & siceram non bibit, carnem nullam comedit, nunquam atrossus est, nec vnctus vnguento, nec vsus balneo. Huic sollicitum erat ingredi sancta Sanctorum, siquidem vestibus laneis non vtebatur, sed lineis, solusque ingrediebatur templum, & flexis genibus pro populo deprecabatur, in tantum vt camelorum duritiem traxisse eius genua crederentur. Hac temperantia excelluit B. Timotheus, B. Pauli discipulus. Auct. ait D. Ioann. Chrysost. homil. 58. in Matth. quid ad Timoth. dicit Paulus 1. epist. 5. Modico vino vtere propter stomachum tuum, & crebras infirmitates tuas. Quod si sanctus vir ille morbo depressus, & alter nis egritudinibus laborans, quousque magister permisit, vino non vtebatur, quam veniam nos consequemur vino ad ebrietatem sani abutentes? Quantum temperantiae studium in B. Augustino fuerit, locuples ipse testis est l. 10. Confes. cap. 31. Pauca eius verba delibabo. Reficimus quotidianas, ait, ruinas corporis edendo & bibendo, & suauis est mihi ista necessitas, & a luer sus istam suauitatem pugnone capiat, & quotidianum bellum gero in ieiuniis, sapius in seruitutem redigens corpus meum. Hoc me docuisti, vt quem admodum medicamenta, sic alimenta sumpturus accedam, sed in ipso transitu insidiatur mihi laqueus concupiscentiae: ipse enim transitus voluptas est. Et cum salus sit causa edendi & bibendi adiungit se, tanquam pedi sequa periculosa iucunditas, & plerum-

S. Iacobi A-
postoli fru-
galitas.

B. Timoth.
Episcop. con-
tinentissi-
mus.

Admodum
temperans
S. August.

que preire conatur, vt eius causa fiat, quod salutis causa nocere, vel dico, vel volo, nec idem modus vtriusque est. Nam salutis satis est, delectationi parum est. Et sepe incertum peritrum adhuc necessaria corporis cura subsidium perat, ex voluptuaria cupiditatis fallacia ministerium suppetat. Aliquod incertum hilarescit infelix anima, & in eo preparatorem rationis patrociniū, gaudens non apparere, quid satum rationi valetudinis, vt obtentu salutis obumbret neque voluptatis. His tentationibus conor quotidie resisterem, inuoco dexteram tuam ad salutem meam. Confortari possim. Da quod iubes, & iube quod vis. Ita Sanctus Augustinus frenos gutturis temperata relaxatione & strictione, tenere conabatur, ne aliquantulum necessitatis metas raperetur. Sanctus Fulgentius

Abstinentia

S. Fulgent.

& Amandi.

is Episcopus, vt est in eius vita tomo primo Surii, ne mortem afflicta carnis, vel vini vsum admisit veritus, ne cōtati blandiens semel intermissum vitæ rigorem, sanus potest petere noller superatus gule voluptate. Sanctus Amandus ad B. Martini sepulchrum 15. annos mansit, & hoc toto tempore re cibis illi panis hordeaceus, aqua potus fuit. Qui postea iectensis Episcopus creatus abstinentiam non minuit, sed

Tenuissimo

victu vsq̄ E-

remite.

S. Paul so-

litaris a-

qua & fru-

sto panis

contentus.

in vita S. Pauli Eremitæ. Paulus, inquit, ad montem desertum confugiens, dum persecutionis finem presolaretur, ad se quasi quod à Deo sibi offerretur habu aculo, omnem vitam orationibus & solitudine duxit atatem, cibum & vestimentum ei palma prebebat, quod ne cui impossibile videatur, Paulus flor & sanctos angelos eius, in ea eremi parte, qua iuxta Saracenis iungitur. Vidisse me monachos, de quibus vixit triginta annos clausus hordeaceo pane & lutulenta aqua alter in cisterna veteri, quam gentili sermone Syri cultabant, quinque caritis [id est ardis ficibus] per singulos dies

S. Hier. ab-
stinencia:

Ista de Paulo & Hilarione S. Hieron. qui de se epist. ad Eustochium cap. 3. ita loquitur: Sedebam solus, quia am- tudine repletus eram, horrebant sacco membra deformata, squalida cutis situm aethiopica carnis obduxerat, quotidia- chryma, quotidie gemitus; & si quando repugnantem se imminens oppressisset, nuda humo vix ossa herentia collidat. De cibis vero & potu taceo; cum etiam languentes monachis qua frigida vtantur, & coctum aliquid accepisse, luxuriam.

S. Elias:

Palladius SS. Patrum historia cap. 51. Vidimus, inquit, quoque senem in solitudine Antinoi, quae est metropolis The- dis Eliam nomine, qui natus erat centum & decem annos. Ita signa quotidie peragebat, nec cessabat mederi agrotantibus. Comedeat in senectute tres uncias panis, & tres oleas respas. In iuuentute autem semel comedeat in hebdomade. Et cap.

S. Euagrius

Euagrius Diaconus angeli monitu in solitudinem profectus, de patricinandi dono prae dicitur dixit: Ex quo veni in solitudinem non terigi lactuca, non minutum holus, non aliquid vultum fructum, non vnam, non lauacrum, non carnem, non panem, non vinum, neque omnino aliquid ex istis, quae per ignem tractantur, praeter quadam olera cruda, & modicum aquae. Post autem totum decimum huius instituti annum propter corporis infirmitatem ad biennium, quo migravit ad Christum, non nisi psisanam, id est coctum hordeum, vel legumina sump- & panem. Vbi nostrae delitiae? Et cap. 113. religiosissimus per- byter, Deique amantissimus, & alapas ob Christi confessionem iussu Juliani Apostatae perpressus, ab om- nibus cibis coctis abstinuit. Et quid opus plura com- morare, cum de vnoquoque sancto confessore verba- nat Ecclesia: Hic pius, prudens, humilis, pudicus, sobrius, castus fuit & quietus, vita dum praesens vegetavit eius corpori- tus. Hos si proximè consequi reculemus, saltem ab in- tum semita non exeamus, vel non reculemus verito- quo, optimoque praestare Deo, quod gentiles suis fali- diis, demonibusque exhibuerunt.

§. Quam temperantes olim Aegyptii sacerdotes, mont

monet S. August. lib. 2. de doct. Christiana cap. 18. & 40. vt si quid rectè dictum, factumque sit à gentilibus in vsum nostrum, tanquam ab iniustis possessoribus vindicemus. Et certè non paruum pudorem Christiano iniicit illa animaduersio, quod ipse Christi gratia non præstet, quæ illi natura instinctu præstiterunt. Consideremus itaque, qua quantaque temperantia gentiles, sacerdotes vñ sint, vt pudeat nos vel illos non æmulari. S. Hieronym. libro 2. aduersus Iouinianum cap. 9. Chæremone Stoicus, inquit, vir eloquentissimus narrat de vita antiquorū Perpetua in Aegypti sacerdotum, quod omnibus mundi negotiis, curisque templo compositis, semper in templo fuerint, & rerum naturas, causas, moratio. que ac rationes siderum contemplati sint: nunquam mulieri. Contempla- bus se miscuerint, nunquam cognatos & propinquos, ne liberos. Castitas. quidem viderint, ex eo tempore, quo cœpissent diuino cultui de- Castitas. seruire, carnibus & vino se semper abstinerint propter tenui- Abstinentia. tatem sensus, & vertiginem capitis, quam ex paruo cibo patie- & sobrietas. bantur, & maximè propter appetitus libidinis, qui ex his cibis, & ex hac potione nascuntur. Pane raro vescabantur, ne onerarent stomachum, & si quando comedebant, tusum pariter hyssopum sumebant in cibo, vt estam grauiorem illius calore decoquerent; oleum tantum in holeribus nouerant, verum & ipsum parum, propter nauisam & asperitatem gustus lenendam. Quid loquar, inquit, de volatilibus, cum ouum quoque pro carnibus vitauerint, & lac? quorum alterum carnes liquidas, alterum sanguinem esse dicebant, colore mutato. Cubile eis de foliis palmarum, quas bairas vocant, contextum erat: Scabellum Vita auste- accliuè, & ex vna parte obliquum, in terra propulullo, capiti ritas. supponebant, bidui triduique in ediam sustinentes. Humores corporis, qui nascuntur ex otio, vt ex mansione vnius loci, nimia victus castigatione siccabant. Ista S. Hier.

§. Quæso autem rogoque quisquis Clericus es, diligenti expende trutinam, quæ hic commemorata sunt, & intelligas, qualem quantamq; temperantiam Deo tuo vero pro ipsius gloria, pro populi Christiani adifica-

ficatione, pro corporis tui sanitate, pro caelesti praemia debeas, cum gentiles sacrificuli falsis diis & demonibus, à quibus non nisi sempiterna praestolari poteris supplicia, tanta continentia cultum esse tribuendum putauerunt? Merendum, ne contra nos futuri iudices.

CAPVT XXXVIII.

PERVERSVS EDENDI AC BIBENDI appetitus cohibendus.

§. Neque tantum cibi, potusque abundantia Christiano temperanti deuitanda, sed & ipsa edacitas & bibacitas, siue inordinata & nimia edendi, bibendique cupiditas, pronitas, effusio super mensam & deliciarum conquisitio. Hinc S. August. in Psal. 43. Non datur, inquit, in illo ieiunium, qui ad luxuriosam cenam inuauit ventrem suum. Inuitantur enim aliquando homines ad cenam magnam: & cum ad eam volunt auidi venire, ieiunium. Nunquid hoc ieiunium continentiae, & non potius luxuriosae putandum est? Iterum B. Aug. dist. 41. c. 3. Deliciae quae absque desiderio percipiuntur, non efficiunt: & viles cibi appetenter accepti impediunt profectum abstinentiae. Dauid enim male concupitam effudit, 2. Reg. 23. v. 15. & Helias carnes comedit, 3. Reg. 17. v. 7.

Nullus cib. §. Rursum B. Aug. l. 10. Conf. c. 31. Non ego immunditiam Christiano obsonii timeo, sed immunditiam cupiditatis. Scio Non immundus, carnis genus, quod cibo esset vsui, manducare permittitur. Gen. 3. v. 3. Heliam cibo carnis refectum, 3. Reg. 17. v. 6. Ioannem inebriabilem abstinentia praeclitum, animalibus hoc est, locustis, in esca cedentibus non fuisse pollutum, Matt. 3. v. 4. Et scio Esau tentatione concupiscentiae deceptum, Gen. 25. v. 34. & Dauid propter appetitum desiderium à seipso reprehensum, 2. Reg. 23. v. 17. & Regem in deserto non de carne, sed de pane esse tentatum. Ideoque & populum in deserto, non quia carnes desiderauit, sed quia esse desiderauit.